

Gümrük kanununun muaddel 43 üncü maddesinin tefsiri hakkında 3/113 numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı 6/4212

5 - XII - 931

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Gümrük kanununun 43 üncü maddesinin tefsirine dair Maliye vekâletinden yazılan 3-12-931 tarihli ve 177413/19 numaralı tezkerenin sureti leffen takdim kılınmıştır.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Başvekâleti Celileye

Ticaret vekâleti tarafından İsparta, Kayseri ve Kırşehirde iplik fabrikaları tesisi için 1925 senesi içinde Almanyada «wolf» fabrikasına sipariş ile vurut edip 19-1-925 tarihinde Kuruçesme antreposuna ithal edilmiş olan 12 parça W. R. marka ve 100/111 numaralı kazan ve teferruatına kanunî müddet içinde bir taraftan tesahüp edilmemiş olması dolayısıyla gümrük kanununun eski muaddel 43 üncü maddesi hükmüne tevfikan 1513 lira 4 kuruş mukabilinde eşya satılarak 878 lira 4 kuruşu gümrük resmi olarak 29-1-928 tarihinde varidata ve bakiye 635 lira dahi emanet hesabına alınarak bir aydan ibaret olan kanunî müddet geçtikten sonra hasılâtı müteferrikaya irat kaydedilmiş olduğu, Sanayi ve maadin Bankasının teşkiline müteallik 19 nisan 341 tarih ve 633 numaralı kanun mucibince Ticaret vekâleti emrinde bulunan fabrikalarla beraber tesis ve teşkiline teşebbüs edilmiş fabrikalar için celbolunan makina alât ve edevat da bankaya devredilmiş olmasına mebni vekâleti müşarüileyha namına celp ve Kuruçesme antreposuna ithal edilmiş olan kazan ve teferruatının bankaya teslimi için vaki müracaat üzerine bittahkik anlaşılmıştır.

Marûlarz 43 üncü maddenin birinci fıkrası: « 35 inci madde de tayin olunan müddetlerden ziyade gümrüklerin dahil ve haricinde ve antrepolarda kalan eşyayı ticariye ile yolcu eşyası üzerinde eshabının kâffei hukuku sukut eder » diye yazılı bulunmaktadır.

Maddenin sarahatine nazaran muayyen müddette fazla kaldığı için üzerinde eshabının hukuku sukut edecek olan eşya eşyayı ticariye ile yolcu eşyasıdır. ancak eşyayı ticariye tabirinden maksadın ne olduğu vazih bir şekilde anlaşılammamaktadır . Eşyayı ticariye tabiri eşyanın zatine matu olduğu ve binaenaleyh eşyanın nevi ve mahiyetinin nazara alınarak bunu celbedenin meslek ve sıfatının tacir veya gayri tacir olmasının haizi ehemmiyet olamayacağı temmül olunabilirse de ihtiyacı beşeriyeyi tatmin etmesi hasebiyle alınıp satılabilen ve bu itibar ile her zaman ticarî bir mahiyet kesp ve arzedeabilen bütün eşyayı zat ve mahiyeti itibarile değil, ticaret maksadile getirilmiş olup olmamaları keyfiyetile tetkik etmemek doğru olmayacağı gibi bu hal bilhassa Devlete ait veya her hangi bir menfaati içtimaiyeye hâdim cemiyete mahsus eşyayı ambarda bir müddet fazla kaldığı için satarak buna mahal veren uzv ve mümessilleri takibe kıyam etmek, bir Devlet müessesesi elile Devlet Hazinesine veya menfaati ammeye hizmeti gaye edinen bir cemiyet veya müessese kasasına temmülsüz bir zarar ika etmek gibi istenilmeyen neticeler

dahi tevhit edecektir. Bu neticelerin ise vazı kanunun kasdından uzak olduğu ve ambarda müddetini geçiren eşyanın ticaret edilmek üzere getirilmiş olup olmadığı ve hususile getiren şahsı hakikî veya hükminin, Devlet veya menfaati ammeye hâdim müesseseler tarafından getirilmiş olup olmadığına tefrikile bu neviden olanlarının mezkûr 43 üncü madde şumulünden hariç addedilmesi maddenin ruhuna muhalif düşmiyeceği cihetle keyfiyet bu şekilde de mütalea edilebilir.

Arzedildiği üzere iki şekilde de mütaleaya müsait olan madde muhtacı tefsir görülmüş olduğundan hâdisenin tefsiren halli için keyfiyetin B. M. Meclisine arzına müsaade buyurulması tasvibi samilerine arz olunur efendim.

Maliye vekili
M. Abdülhalik

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar № 67

Esas № 3/113

7 - VI - 1932

Yüksek Reisiğe

Gümrük kanununun 43 üncü maddesinin tefsirine dair Başvekâletten gönderilen 6/4212 numaralı ve 5-XII-1932 tarihli tezkere ile melfufu olan Maliye vekâletinin tezkeresi Gümrük ve İhisarlar vekâletinden gelen hususî memur hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Müİga Ticaret Vekâleti tarafından Isparta, Kayseri ve Kırşehirde iplik fabrikaları tesisi için 1925 senesinde Almanyaya sipariş edilmiş ve bilahara vürut ederek Kuruçeşme antrepoya konulmuş olan 12 parça kazan ve teferruatına kanunî müddet içinde bir taraftan tesahup edilmemiş olması dolayısıyla bunların eşyayı ticariye misilli gümrük kanununun muaddel 43 üncü maddesi hükmüne tevhitkan satılarak bedelinden gümrük resminin bittenzil üst tarafı irat kaydedilmiştir. Gümrük kanununda ise bu gibi eşya için istisnai bir kayıt bulunmadığından mümasil muamelelerde mahihittatîk olmak üzere Devlet veya menfaati ammeye hadim müesseseler tarafından getirilen eşya hakkında tüccar eşyası gibi muamele olunup olunmayacağını tefsiren halli talep edilmektedir.

Gümrük kanununa müzeyyel kanunun 43 üncü maddesini tadil eden 1549 numaralı kanunun birinci maddesinde tüccar eşyasının ambarlarda bir sene ve yolcu eşyasının da üç aydan ziyade bırakılmıyacağı ve antrepolarla çiftte anahtarlı hususî ambarlardaki eşya için bu müddetin 3 sene olduğu gösterildiği gibi mezkûr kanunun ikinci maddesinde de bu müddet zarfında kaldırılmıyan eşyaların müzayede ile satılacağı münderiç olup Devlet veya menafii ammeye hadim müesseseler tarafından getirilen eşyadan bahsedilmemekte olmasına ve bunların ne yolcu ne de tüccar eşyası addedileceğine nazaran bu kabil eşya ve levazımın mezkûr maddelerin dairei şumulüne giremiyeceğine ve binaenaleyh meselenin vuzuhu karşısında tefsirine mahal görülmediğine encümenimizce karar verilmiştir.

Ancak Almanyaya sipariş edilen mezkûr kazan ve teferruatının dairei aidesince alâka göstermiyerek üç sene gibi epeyce uzun bir müddet Kuruçeşme antrepusunda sahihsiz bir mal gibi bırakılmasını ve binnetice satılarak zarar vukuuna meydan verilmesini encümenimiz teesürle karşılamakta ve Bütçe encümeninin de nazarı dikkatini celbe şayan bir hadise olarak telâkki etmektedir.

Evrakı mezkûre havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi kılınmak üzere Yüksek Reisliğe arz olunur.

Maliye Encümeni Reisi Na.	M. M.	Kâtip	Aza	Aza
Bayazıt	Bayazıt	İstanbul		
İhsan	İhsan	M. Ziya	Refik	Adnan
Aza	Aza	Aza	Aza	
Kâmil	M. Nedim	Ömer	Zülfü	Emin

Bütçe encümeni mazbatas

T. B. M. M.
Bütçe encümen
M. № 160
Esas № 3/103

23-VI-1932

Yüksek Reisliğe

Gümrük kanununun 43 üncü maddesinin tefsiri talebine dair olup encümenimize havale buyrulan Başvehâletin 5-XII-1931 tarih ve 6/4212 numaralı tezkeresi ve Maliye encümeninin bu baptaki mazbatası ile birlikte Gümrük ve İnhisarlar Vekili Beyin huzurile mütalea ve tetkik olundu.

Tefsiren halli istenen mesele mülğa Ticret vekâleti tarafından İsparta, Kayseri ve Kırşehirde iplik fabrikaları tesisi için 1925 senesinde Almanyaya sipariş edilmiş ve bilahara vürut ederek Kuruçeşme antreposuna konulmuş olan 12 parça kazan ve teferruatına kanunî müddet içinde bir taraftan tesahup edilmemiş olması dolayısıyla bunlar eşyayı ticariye gibi Gümrük kanununun muaddel 43 üncü maddesi hükmüne tevfikân satılarak bedelinden gümrük resmi tenzil olunduktan sonra üst tarafı irat kaydedilmiştir. Gümrük kanununda bu gibi eşya için istisnâî bir kayıt olmadığına nazaran mümasil muamelelerde esas ittihaz edilmek üzere Devlet veya menafii umumiyeye hadim müesseseler tarafından getirilen eşyanın maddenin metninde mevcut « tüccar eşyası » mefhumuna dahil olup olmadığına ve bunlar gibi muameleye tâbi tutulup tutulmayacağına tayininden ibarettir.

Gümrük kanununa müzeyyel kanunun 43 üncü maddesini tadil eden 1549 numaralı kanunun 1 inci maddesinde « tüccar eşyası » ve « yolcu eşyası » tabirleri kullanılarak bunlardan tayin olunan müddetler zarfında kaldırılmayanların ne suretle satılacağı da ikinci maddede gösterilmiş ve Devlete veya menafii umumiyeye hadim müessesata ait olanlardan ithal ve satışı Devletin inhisarında olmayıpta (mühimmatı harbiye gibi) herkes tarafından yapılması mümkün olan ithalât eşyasının, cins ve mahiyet ve ithalinden maksat ve gaye her ne suretle olursa olsun ammenin tâbi olduğu hüküm ve şeraite tâbi olacağına ve hilâfına Gümrük kanununda bir kayıt ve işaret bulunmadığına nazaran mezkûr 1549 numaralı kanunun meri bulunmadığı tarihte satılan kazanların bedelinden resim ve masraf tenzil edildikten sonra bakiyesinin dahi satış esnasında cari olan ahkâmı kanuniye dairesinde gümrüğe irat kaydolanması zarurî görülerek Encümenimizce müttefikan kararlaştırılmıştır.

Mülga Ticaret vekâleti tarafından sipariş edilipte tesahup edilmemek yüzünden satılmasına sebebiyet verilmiş bulunan eşya hakkında Maliye encümeni tarafından izhar olunan teessüre Encümenimiz dahi iştirâk eylemekte ve müsebbipler hakkında ayrıca kanunî takibat yapılması lüzumuna kani bulunmaktadır. Umumi Heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	Rs. V.	M. M.	Kâ.	Aza
Gümüşane	Konya	Konya	Tokat	Afyon Karahisar
H. Fehmi	K. Hüsnü	K. Zaim	Süreyya	Ali
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Aksaray	Bursa	Çorum	Isparta	Niğde
A. Süreyya		Mustafa	Mükerrem	Faik